

ЗВІТ

**Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації
про стан виконання Плану заходів з реалізації у 2025 і 2026 роках в
Одеській області Національної стратегії із створення безбар'єрного
простору в Україні на період до 2030 року
за 2 квартал 2026 року**

НАПРЯМ 1. ФІЗИЧНА БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: об'єкти фізичного оточення адаптуються відповідно до сучасних стандартів доступності

ЗАВДАННЯ 3: розроблення та впровадження окремої програми з адаптації об'єктів інфраструктури відповідно до вимог доступності

ЗАХІД 11) забезпечення доступності мистецьких шкіл для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Загальна кількість закладів мистецького спрямування обласної комунальної форми власності - 1, на даний час здійснюються заходи щодо формування освітнього середовища з дотриманням принципів універсального дизайну.

У 2 кварталі 2026 року в Комунальному закладі "Петровірівський мистецький ліцей Одеської обласної ради" в рамках проєкту «Подолання розриву: розбудова потенціалу інклюзивної освіти в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях» за підтримки UNICEF та ГО «Асоціація випускників НУК імені адмірала Макарова», облаштовано кабінет початкової освіти, в якому створено сучасного, комфортне, розвиваюче та безпечне освітнє середовище

<https://www.facebook.com/share/v/18zWMLc8SG/>

ЗАХІД 15) облаштування у закладах освіти всіх рівнів споруд цивільного захисту з метою забезпечення їх доступності для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в умовах воєнного чи надзвичайного стану

В умовах повномасштабної агресії російської федерації проти України та введення воєнного стану, веденням активних воєнних (бойових) дій, пов'язаних із значними руйнуваннями закладів освіти та іншої інфраструктури, змінами в проведенні освітнього процесу, що стало викликом для системи освіти в частині забезпечення безпечного освітнього середовища, Департамент освіти і науки, органи управління освітою, заклади освіти здійснюють відповідні кроки щодо виконання заходів, які направлені на забезпечення безпечного функціонування закладів освіти, організації освітнього процесу, оновлення змісту освіти, захисту прав здобувачів освіти, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників.

Попри такі суттєві виклики, як фізична небезпека, нестабільне фінансування, кадрові втрати та психологічні труднощі, система освіти відзначається своєю стійкістю та продовжує функціонувати, реагуючи на потреби учасників освітнього процесу й очікування громадськості.

Це вкотре підтверджує здатність освітян до трансформацій в екстремальних умовах.

Основними пріоритетами діяльності закладів освіти у 2026/2027 навчальному році залишається безпека всіх учасників освітнього процесу та

забезпечення сталості навчання. 2 кварталу 2026 року освітня мережа Одещини об'єднувала: 707 закладів загальної середньої, 800 дошкільної (576 юо), 96 позашкільної, 24 професійної, 37 фахової передвищої, 17 вищої освіти та 43 інклюзивно-ресурсні центри.

707 закладів загальної середньої освіти різних форм власності, які є юридичними особами, мають у своєму складі 76 філій.

На кінець навчального року будівельні роботи завершені на 140 об'єктах (86 закладів загальної середньої та 54 закладів дошкільної освіти).

Фонд споруд цивільного захисту різних типів та форм власності для укриття учасників освітнього процесу, що використовувалися у цьому році для укриття учасників освітнього процесу, складає 1400 споруд цивільного захисту (без урахування закладів приватної форми власності), що укривали 310,2 тис. учасників освітнього процесу. Це:

157 протирадіаційних укриттів для укриття 39,22 тис. осіб,

931 найпростіше укриття для укриття 198,21 тис. осіб,

та 299 споруд цивільного захисту (різних типів) інших суб'єктів господарювання для укриття 53,12 тис. учасників освітнього процесу.

Тип закладу	Кількість закладів (окремі юр особи)	В них учасників освітнього процесу (тис осіб)	Використовують для укриття			Організовано освітньо-виховний процес в укриттях
			СЦЗ	Власні укриття	Укриття інших суб'єктів господарювання	
ЗДО	707 (485)	46,1	3/0,6 тис осіб	250/31,5 тис осіб	90/7,7 тис осіб	168/12,5 тис осіб
ЗЗСО	635 (606)	258,9	92/25,6 тис осіб	488/123,3 тис осіб	158/31,0 тис осіб	293/71,0 тис осіб
ЗПО	28	10,7	4/480 осіб	32/7,9 тис осіб	8/820 осіб	20/4,4 тис осіб
ЗФПО та ЗВО	54	88,2	22/4,8 тис осіб	134/32,1 тис осіб	6/2,1 тис осіб	38/13,9 тис осіб
Інші (позашкілля, ІРЦ)	139 (126)	37,9	3/550 осіб	24/1,9 тис осіб	49/8,9 тис осіб	15/4,7 тис осіб

З початку 2026 року відповідно до затвердженого ДСНС Плану комплексних обстежень об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту на 2026 рік проведено **429** комплексних обстеження об'єктів укриття закладів освіти, за результатами яких: готові – **382** об'єкти, обмежено готові – **28** об'єктів, не готові – **3** об'єкти та **16** об'єктів не оцінено з різних причин.

209 споруд цивільного захисту та найпростіших укриттів (141 - у ЗЗСО, 68 - у ЗДО) повністю доступні для маломобільних груп здобувачів освіти; у 153 споруді шляхи евакуації та інформація про споруду цивільного захисту (укриття) є доступними для осіб з інвалідністю, насамперед осіб, які

пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору чи слуху (106-33СО, 47-3ДО); ще 191 є частково доступними (у приміщеннях відсутні предмети /перепони що виступають над поверхнею підлоги, пристрої сповіщення про надзвичайну ситуацію адаптовані для сприйняття усіма особами з інвалідністю

ЗАХІД 12) забезпечення доступності молодіжних центрів або їх об'єктів фізичного оточення для осіб з обмеженнями повсякденного функціонування

В області функціонує 4 молодіжних центри, як комунальні установи в органах місцевого самоврядування. В області діють 20 молодіжних просторів.

Разом з тим, приміщення цих центрів не відповідають принципам безбар'єрності. Вони оснащені окремими елементами доступності, зокрема облаштовані пандусами, адаптованими входами або окремими сервісами для осіб з інвалідністю.

У квітні 2026 року у молодіжному просторі «Reni Hub» Ренійської міської ради Ізмаїльського району проведено тренінг-симуляцію «Крок назустріч: етика взаємодії». Захід об'єднав фахівців культурної галузі навколо теми створення безбар'єрного середовища — простору, де кожна людина відчуває повагу, підтримку та рівні можливості, незалежно від життєвих обставин чи особливостей. Інформація за посиланням:

https://www.instagram.com/p/DXcQiP9ggx4/?utm_source=igweb_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA==.

У травні 2026 року у молодіжному просторі «Reni Hub» проведено тренінг-симуляцію «Без бар'єрів у час війни: гідність, доступність, рівність». Захід об'єднав фахівців Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Ренійської міської ради, Бюро правничої допомоги, працівників бібліотеки та молодь навколо теми створення безбар'єрного середовища — простору, де кожна людина відчуває повагу, підтримку та рівні можливості, незалежно від життєвих обставин чи особливостей. Особливу увагу було приділено принципу «людина понад усе», мовній чутливості, коректній взаємодії з ветеранами, людьми з інвалідністю та іншими соціальними групами. У рольових іграх учасники відпрацьовували реальні ситуації взаємодії з відвідувачами — від спілкування з людьми з порушенням слуху до надання допомоги ветеранам чи людям із порушенням зору. Це дало змогу не лише отримати нові знання, а й закріпити їх на практиці. Посилання: https://www.instagram.com/p/DY9d1VvC0Vy/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA=.

У травні 2026 року представниця Біляївської міської територіальної громади Одеського району взяла участь у заході Асоціації молодіжних центрів України, присвяченому питанням розвитку молодіжної політики та розширенню можливостей для молоді. Під час заходу громаду та молодіжний простір «Живе місто» представила начальник відділу соціально-економічного розвитку Біляївської міської ради Марина Підмазко. Учасники обговорили питання адвокації як інструменту впливу молоді на процеси прийняття рішень у громадах, розвиток молодіжної участі, забезпечення доступності молодіжних просторів, створення інклюзивного середовища, а також роль волонтерства та міжнародної підтримки молодіжних ініціатив. Участь у заході сприяла обміну

досвідом, налагодженню професійних контактів та впровадженню нових підходів до розвитку молодіжної політики і діяльності молодіжного простору «Живе місто» в Біляївській громаді.
<https://www.facebook.com/share/p/1GiDLc9EMp/>.

У молодіжному просторі «ДоброХаб» села Кремидівка Одеського району проведено тренінг у межах тижня безбар'єрності «Без бар'єрів до дружби». Інформація про захід за посиланням:
<https://www.facebook.com/share/g/1E1BFeyvUW/?m>.

У місті Одесі на базі комунальної установи «Одеський муніципальний молодіжний центр» відбулося відкриття молодіжного хабу VibeLAB. Простір створено за підтримки ГО «Одеська обласна організація Товариства Червоного Хреста України» з метою розвитку молодіжних ініціатив, неформальної освіти, волонтерства та змістовного дозвілля молоді. Під час відкриття учасники ознайомилися з можливостями хабу та взяли участь у перших навчальних активностях. Інформація за посиланням:
<https://www.facebook.com/share/p/1JKZgZaezH/?mibextid=wwXIfr>.

Комунальною установою «Одеський муніципальний молодіжний центр» у квітні поточного року проведено тематичний тренінг для тренерів «SexUp4Rights» в Україні щодо створення умов для безпечного та інклюзивного розвитку молоді, забезпечення гендерної рівності та підвищення рівня компетентності фахівців, які працюють з молоддю, зокрема молодіжних працівників, представників громадських об'єднань, інших суб'єктів молодіжної роботи.

Членкиня Молодіжної ради при Куяльницькій сільській раді Подільського району, взяла участь у конкурсному відборі молодіжних проєктів від Українського молодіжного фонду з проєктом: «Створення безпечного молодіжного простору у Косівському старостинському окрузі із залученням місцевої молоді до дизайну та управління». Такий простір дозволить молоді раціонально та з користю проводити вільний час, розвивати свої здібності, виявляти таланти, брати участь у тренінгах, майстер-класах, культурних та освітніх заходах, а також отримувати актуальну інформацію. Посилання на захід: <https://kuyalnyksr.od.gov.ua/?p=67840>.

У молодіжному просторі «Молода сила Зеленогірського» при Зеленогірській селищній раді Подільського району у квітні 2026 року проведено бесід «Безбар'єрність та бар'єри які існують у повсякденному житті». Під час зустрічі обговорили, що означає це поняття, які бар'єри існують у повсякденному житті та як їх можна подолати
<https://www.facebook.com/share/p/1DCYfWa1vc/>.

У травні 2026 року у цьому ж просторі відбулася тепла та відверта бесіда в межах всеукраїнської кампанії «Ти як?». Під час зустрічі молодь обговорювала, як піклуватися про свій психологічний стан у сучасному світі, як розпізнавати перші ознаки тривоги, вигорання чи стресу та куди звертатися по допомогу. Учасники ділилися особистими історіями, вчилися технікам самодопомоги та розбирали міфи навколо ментального здоров'я.
<https://www.facebook.com/share/p/18uJzT9PhG/>.

25 травня 2026 року у молодіжному просторі «Молода сила Зеленогірського» проведено круглий стіл «Безбар'єрність - правила етичного спілкування та

поваги до кожної людини», де молодь обговорила важливість толерантного ставлення, підтримки та створення комфортного середовища для всіх. Учасники дійшли висновку, що безбар'єрність починається саме з поваги, взаєморозуміння та людяності. Інформація за посиланням: <https://www.facebook.com/share/p/15xhvde3QKb/>.

У Подільську впроваджують програму підтримки молоді <https://www.facebook.com/share/v/1CzPMTToHdL/>

ЗАХІД 18) облаштування приміщень закладів дошкільної і загальної середньої освіти відповідно до вимог щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

В області реалізується пріоритетний проєкт Міністерства освіти і науки України «Освітня безбар'єрність: відкриваючи нові горизонти» в межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, продовжується робота щодо формування безбар'єрного освітнього середовища у закладах освіти різних типів шляхом: подолання соціальних та психологічних бар'єрів, впровадження педагогіки партнерства, створення універсального дизайну та розумних пристосувань.

У межах політики безбар'єрності Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації спільно з представниками територіальних підрозділів ДСНС здійснює системний моніторинг стану готовності закладів освіти до роботи в умовах воєнного стану, зокрема оцінює: наявність і стан укриттів; їх архітектурну доступність; створення безбар'єрного середовища для дітей з особливими освітніми потребами (ООП); готовність до очного навчання з урахуванням вимог безпеки.

Щомісячно проводиться моніторинг дотримання вимог безбар'єрного доступу до будівель закладів загальної середньої та дошкільної освіти Одеської області комунальної форми власності.

За результатами проведеного моніторингу 527 об'єктів закладів (установ) освіти комунальної власності є повністю доступними для маломобільних груп населення (з них, 320 закладів загальної середньої освіти, 167 дошкільної освіти, 40 ІРЦ), ще 884 об'єкта облаштовані пандусами та поручнями (589 заклади загальної середньої освіти, 245 дошкільної освіти та 50 ІРЦ).

Ліфти (підйомники) улаштовані у 22 закладі (установах) освіти (ЗЗСО-13, ЗДО-7, ІРЦ-2), також облаштовано 270 туалетних кімнат, що пристосовані для потреб учнів з інвалідністю (193- у ЗЗСО, 45-у ЗДО, 39-в ІРЦ).

Встановлені контрастні рельєфні лінії в пішохідних зонах/ рельєфне покриття в зонах підвищеної небезпеки, контрастні обмежувальні смуги на сходах у 407 закладах (247 – у ЗЗСО, 160- в ЗДО).

У 83 закладах на прилеглій території облаштовували паркувальні місця для транспорту людей з інвалідністю (68- у ЗЗСО, 15 – у ЗДО).

Разом з тим, здійснюються заходи щодо облаштування ресурсних кімнат та медіатек.

Наразі, облаштовано 69 медіатек та 388 сучасних ресурсних кімнат (286- у ЗЗСО, 77- у ЗДО, 25- в ІРЦ) та 273 простори психологічного розвантаження (175- у ЗЗСО, 98 - у ЗДО).

У межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» та за підтримки ЮНІСЕФ і Благодійного фонду «Вітри змін» в закладах освіти області облаштовуються простори психологічної підтримки для учасників освітнього процесу.

Сьогодні освітяни щодня працюють у складних умовах воєнного часу, підтримуючи дітей та допомагаючи їм зберігати відчуття стабільності. Тому створення простору, де педагоги можуть відновити сили, переключитися та отримати психологічну підтримку, є важливим кроком для турботи про їхній емоційний стан.

Упродовж 2 кварталу 2026 року у Чорноморській громаді відкрито Простір психологічної підтримки для освітян, місце, де педагоги можуть відновити внутрішній ресурс, подбати про ментальне здоров'я та знайти емоційну рівновагу. Новий простір запрацював у Чорноморському ліцеї Чорноморської селищної ради Одеського району Одеської області у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я Ти як?, ініційованої першою леді Олена Зеленська <https://www.facebook.com/share/p/1C896c4ZmQ/>, новий простір запрацював на базі Опорного закладу – ліцею №3 Березівської міської ради <https://www.facebook.com/share/p/1Asb5AVm8J/>, ,

Поруч з вимогами щодо дотримання вимог архітектурної доступності будівель та приміщень закладів освіти, це стосується і навчальних матеріалів, методів викладання та оцінювання досягнень учнів.

25 червня фахівці Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Академії провели освітню платформу професійного розвитку «Траєкторія професійного становлення». Подія об'єднала педагогів, що працюють в умовах інклюзивної освіти, та здобувачів вищої освіти.

Метою заходу стало створення професійного простору для навчання, обміну досвідом, професійного діалогу та ознайомлення із сучасними практиками психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, а також підтримка безперервного професійного розвитку фахівців освітньої галузі <https://www.facebook.com/share/p/18pAp4LE4Q/> .

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: Транспорт та транспортна інфраструктура є фізично доступною.

ЗАВДАННЯ 6: Забезпечення сприяння закупівлі транспорту, адаптованого для осіб з обмеженнями повсякденного функціонування.

ЗАХІД 3) придбання шкільних автобусів, пристосованих для перевезення дітей з інвалідністю, що користуються кріслом колісним

Шкільні автобуси є важливою складовою освітньої інфраструктури. Створюємо умови, щоб наші діти не відчували географічних бар'єрів, розуміли інклюзивність як процес забезпечення рівного доступу та повної участі усіх учасників освітнього процесу у шкільному житті, заклади були

незалежними в організації процесів, середовищ і заходів, що сприяють організації пізнавальної, дозвільної, розвиваючої діяльності.

Обласна державна (військова) адміністрація разом з органами місцевого самоврядування здійснює постійний контроль за реалізацією заходів, спрямованих на створення безпечних умов у закладах загальної середньої освіти.

З метою створення безпечних умов перевезення учасників освітнього процесу триває постійна робота щодо оновлення застарілого парку шкільних автобусів шляхом щорічної закупівлі шкільних автобусів за кошти державної субвенції та кошти місцевих бюджетів.

Для підвезення учасників освітнього процесу у 2025/2026 році було задіяно 496 шкільних автобусів для перевезення 22 885 здобувачів освіти.

Разом з тим, для доступності супроводу дітей з особливими освітніми потребами, що проживають у відділених територіях територіальних громад, використовується 10 мобільних інклюзивно-ресурсних центрів.

Триває постійна робота щодо оновлення застарілого парку шкільних автобусів шляхом щорічної закупівлі шкільних автобусів за кошти державної субвенції та кошти місцевих бюджетів.

У 2026 році планується закупити 68 шкільних автобусів, з них 26 автобусів зі спеціальним облаштуванням для перевезення осіб з особливими потребами.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 року № 418 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на безперешкодний доступ до якісної освіти - шкільні автобуси» та від 25 лютого 2026 року №251 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на безперешкодний доступ до якісної освіти - шкільні автобуси у 2026 році» Одеській області на закупівлю шкільних автобусів виділено 187 441 тис. грн.

Придбання шкільних автобусів здійснюється на умовах співфінансування.